

Post-modernita a globalizace

Základní myšlenky

Kritika modernity

- Od konce 19. století.
- **Umění kritizuje** disciplinující a disciplinovaný charakter života buržoazie (středních tříd). Umění proti řádu, strukturám a instrumentální racionalitě. (F. Nietzsche, poválečná generace)

Post-modernita:

od 70. let 20. století

- Konec velkých historických a optimistických příběhů.
- „Riziková společnost“ (Ulrich Beck).
Nezamýšlené důsledky růstu ekonomiky (ekologická rizika, sociální rizika, rizika pro demokracii).

Rysy post-modernity

Fundamentální transformace v dopravě a komunikaci
+ **nové technologie**. Nové rysy ve výrobě a spotřebě.

Masový konzum (konzumerizmus) – způsob spotřeby, který nese symboly: sociálního a ekonomického statutu, životního stylu, osobní identity. McDonald, Shell, Addidas,

Ale i velký individuální výběr stylů

Příklady post-moderního vzorce života:

- životní styl
- práce, zaměstnání (tzv. neplnohodné formy zaměstnání)
- nakupování
- turistika
- elektronické sítě a komunikace.
- nárůst nových sociálních nerovností.
- Anything goes????
-

Tradiční společnost	Moderní společnost	Post-moderní společnost, post-industriální společnost
Tradiční regulace společnosti (náboženství, tradiční autority – feudální, církev, rodina.)	Řád, funkce, racionální kontrola v rámci národních států	?? úloha mezinárodních celků (U.Beck)
náboženství	rozum	Racionalita = technologie, iracionalita, vliv náboženství
Stavovská společnost	Třídy, statusová struktura společnosti (Weber)	Nová resourční inteligence (J.Keller), globalizovaná společnost
Feudální monarchie	Liberalní demokratické státy	Státy pod tlakem globalizačních procesů
kolektivita	Individualismus	Individualismus
Vělká rodina	Nukleární rodina	Další formy koabitace
Společenství/komunita (Gemeinschaft)	Společnost (Gesellschaft),	Fragmentace a globalizace
Agriální společnost	Industriální společnost, pyramidální uprůdění organizací	Post-industriální společnost, síťové uprůdění ekonomiky
Tradiční řemesla, zemědělství	„Vědecká“ organizace práce v rámci národních ekonomik	Národní kooperace jako hlavní síla
Vzdělání pro dity	Povinné vzdělání pro potřebu moderních států, důležitost inteligence	Vzdělání ve službách ekonomického růstu (J.Keller)

Globalizace

Sociální, politický a ekonomický proces, který se v uplynulých 20 letech urychlil.

Historie globalizace

- Styk mezi starověkými civilizacemi. Po objevení Ameriky 1492 nastala nová éra.
- Vlny migrace: 17. st., konec 19. století, po 2. světové válce, po rozpadu kolonií, současné migrační vlny
- Expanze Evropanů na jiné kontinenty: evropocentrismus, etnocentrismus.
- V současnosti migrace míří do Evropy.

Klasické teorie, které zahrnují myšlenky globalizace

- **Saint Simon:** industrializace přináší jednotu praktických industriálních činností napříč různými kulturami v Evropě.
- **August Comte:** lidstvo prochází ve své historii třemi fázemi, konečnou fází je fáze vědecká, tato představuje sjednocující sílu.
- **Max Weber:** Instrumentální racionalita je sjednocující silou moderního světa

Teorie 60.-80. let 20. století:

Daniel Bell: teorie konvergence, nové technologie sjednocují svět – v té době rozdělený na tzv. Západ a Východ.

Immanuel Wallerstein: moderní světový systém. Svět rozdělený na tři typy států:

- **Ústřední státy** (core states) : silné, stabilní, rozvinuté, bohaté. Státy EU, Japonsko, USA, Kanada, Austrálie
- **Periferní oblasti** : nestabilní, slabé státy, chudé, ekonomicky závislé na ústředních státech. Afrika, Latinská Amerika, části Asie a východní Evropa.
- **Semi-periferní oblasti:** středně stabilní vlády, středně rozvinuté technologie. Některé státy post-komunistické Evropy a Asie.

Mc Luhan : „Globální vesnice“ (Global village). Masová média a informace způsobují zhuštění globálního prostoru a zkrácení vzdáleností.

Kulturní globalizace

- různé hodnoty, ideje, náboženství (??),
- normy
- Masová spotřeba, konzumeristická kultura
- Turismus

Současné teorie

Anthony Giddens

Pozdní modernita – late modernity. **Globalizace: time - space distanciation. Rozpojení času a prostoru:** Aktivita v jedné části světa učiněná v nějakém okamžiku má potenciál ovlivnit život jinde na zeměkouli v jiném okamžiku.

Moderní, tj. abstraktní společnost, **je založena na důvěře v systémy, jejichž fungování my neznáme** (elektrina, voda, bankovní systémy, pojistné systémy).

- Krize důvěry v současné krizi.

-

- **Ulrich Beck:**

kniha: „Riziková společnost“ ,

Nezamýšlené důsledky rozvoje technických civilizací a tlaku na růst ekonomik(dopady ekologické, sociální, demografické, politické).

kniha: „Moc a protiváha moci v současné éře“

Korporace jsou vedeny jediným imperativem-zisk. Nebezpečí nahrazení demokracie OLIGARCHIÍ.

-

Zykmunt Bauman: kniha: „Globalizace a její důsledky pro člověka“.

- Nepřítomnost vlastníků v lokalitách. Neviditelnost finančních elit, ale jejich obrovský vliv.

Robert Reich – V pasti úspěchu. Problém individualizace, nové sociální vyčleňování.

-

Výrazy k zapamatování

- **druhá modernita** v éře globalizace
(versus **tzv. první modernita** v době
fungování národnostních států 19. a 20. st.)

- **Post- industriální éra** (nástup služeb v USA a Evropě namísto průmyslových odvětví, pro a proti)
- **Krize sociálního státu** – důvody
- **Situace středních tříd** – viz. rysy soudobé sociální stratifikace